

Cebelitarık Kayası dümen suyunda kaldı...

Uzaklar II, Tarifa limanında...

Almerimar çıkışında, Mehmet'in objektifinden...

Almerimar'dan ayrılıyorz.

Mehmet Aksın Tarifa'da demir atmaya çalışırken...

Tarifa'da fırtınalı bir gün...

AKDENİZ BİTTİ

Denizin içinden dimdik bir duvar gibi yükselen Cebelitarık Kayası, Uzaklar II'nin pruvasında belirdiğinde ikimiz de heyecanlıydık. İşte, koskoca Akdeniz'in sonuna geldik. Artık bir adım ilerisi Atlantik Okyanusu...

Uzaklar'la 16 yıl önce çıktığımız dünya seyahatinde, Cebelitarık Kayası'nı ilk kez gördüğümde de gurur ve sevinci bir arada yaşamıştım. Ancak giriş işlemlerini yaptırmak üzere yanaştığımız iskelede bu sevincimiz kursağımızda kalmıştı. O gün karşılaştığımız kötü muameleyi hiç unutmam. Laftan anlamaz aksi bir adam olan pasaport polisi İngiltere vizemiz olmadığı için limana girmemize izin vermemişti. Hâlbuki biz yolda bozulan oto pilotumuzun buraya yollanan yedek parçasını alıp, hemen ayrılmak istiyorduk. Karaya çıkmamak koşuluyla demir yerinde bir gün geçirmemize, ki buna denizcilik kurallarına göre hakkımız olmasına rağmen, müsaade etmemişti. Tartışma uzayınca bayrağımızı göstererek hakarete varan sözler sarf etmeye başlamış, biz de bu hakaretlere daha fazla dayanamayıp, lanet olsun, diyerek iskeleden ayrılmıştık. Hava kararmaya başlamış, rüzgâr da kuvvetlenmişti. Nereye gideceğimiz hakkında bir fikrimiz olmaksızın körfeze açılmıştık.

FEDRA'NIN ENKAZI

Yarım ay şeklindeki Cebelitarık Körfezi'nin güneydoğu ucu olan Avrupa Burnu'na yaklaşırken büyük bir geminin burundaki kayalıkların üzerine dokuz oturak çökmüş olduğunu fark ettik. Yarısı yok olmuş gemi kayalıklara saplanıp kalmış.

Suyun altındaki ve üstündeki gemi enkazları beni her zaman hüznendirir. Ne canlar, ne hayaller onlarla birlikte sulara gömülmüştür. Hele gemisini kaybeden kaptanın ve mürettebatın acısı... Sualtındaki batıklara dalış yapanları, hele bunu eğlence olsun diye yapanları hiç anlamam. Başkalarının felaketine sebep olmuş, birçok cana mezar olmuş bir geminin enkazını seyreden birinin, hangi ruh halinin etkisiyle böyle davrandığını hep merak ederim.

Demirledikten sonra geminin başına gelenleri öğrendik. Fedra adlı 36 bin tonluk kuru yük gemisi, 10 Ekim akşamı çıkan 11 bofor şiddetindeki fırtınada sürüklenmeye başlamış. Gemi mürettebatının ve yardıma gelen

Osman Atasoy, Uzaklar II ile yeni seyahati için 11 Ekim'de yola çıktı. Atasoy'un hedefi, dünyada az sayıda denizcinin dönmeyi başarabildiği Horn Burnu. Osman Atasoy, izlediği rotayı, yaşadığı macerayı her ay **MBY** okuyucularıyla paylaşıyor.

Mehmet Aksın ve Yeşim Büber'in Ma yelkenlisi...

Tarifa'ya doğru yol alıyoruz, Sibel uzaklara dalmış...

Ma, Uzaklar'ın önünde...

Tanca Limanı...

Fedra adlı 36 bin tonluk kuru yük gemisi, 11 bofor şiddetindeki bir fırtınada sürüklenerek kayalıklara çıkmış.

römorkörlerin kurtarma çabalarına rağmen sürüklenmeye devam ederek kayalıklara çıkmış.

Demirlediğimiz yer İngiliz bölgesinin tam sınırında, doğuya doğru giren bir girintinin ucunda. Linea adlı bu yer İspanya'ya ait. 16 yıl önce burada demirlenebileceğini bilmiyorduk. Eğer bilseydik gece vakti ta karşı sahildeki Algeciras adlı İspanyol şehrine girmeye çalışmazdık.

CEBELİTARIK

Demir yeri rahat olmasına rağmen biz rahat değiliz. Tekne de neredeyse elle tutulabilecek bir huzursuzluk var. Bazı yerler bazı insanlara iyi gelmezmiş. Biz de kendimizi burada iyi hissetmedik. Tam karşımızda Cebelitarık Kayası yükseliyor. Cebelitarık İspanya'nın doğal uzantısı... Ancak bu bölgenin idaresi İngiltere'ye ait... Zirvesi her zaman bulutlarla kaplı olan 400 metre yüksekliğindeki kayalığa baktıkça bir garip oluyorum. Durup dururken içim sıkılıyor. Sibel de bunun farkında. O metafiziğe meraklı, bu konular hakkında epey de bilgisi var. Havadaki olumsuz enerjiyi sezdiğini söylüyor. Sebebini sorunca, bölgenin tarihinde yaşanmış kötü olayların buna neden olabileceğini, örnekler vererek anlatıyor. Onun anlattıklarını kafamda kendi anlayacağım lisana çeviriyorum; demek ki burası uğursuz bir yer! Belki de zamanında İngilizlerin haksızlığına uğrayan mazlum ruhlarca lanetlenmiş bir bölge. Kim bilir... Zaten daha önceki gelişimimizde de bana yaramamıştı. Birkaç gün sonra hava düzelince demir alıp batıya doğru yelken basıyoruz.

TARIFA

Uzaklar II Tarifa'nın küçük bir ortaçağ limanını andıran barınağına girip dipteki taş iskeleye aborda oluyor. Etrafımız çok sayıda balıkçı teknesiyle çevrili. On, on beş metrelik balıkçı tekneleri, mavi ve kırmızıya boyanmış. Akşamları tepelerinde çığlıklar atarak dönen martı sürüleriyle birlikte balıktan dönüyorlar. Ertesi gün başlayan fırtına ara vermeden iki gün devam etti. Doğudan esen rüzgâr tekneyi

Tarifa'da gördüğüm karton kutuda satılan Don Simon şaraplarını stokladım.

Tarifa'da, kemerli kapılar, çini süslemeler ve pencerelerin üstündeki ahşap kafesler, Endülüs uygarlığının izleri olarak karşımıza çıktı.

rıhtıma yashıyor. Aradaki usturmaçalar pestil gibi oldular. Sular çekilince küpeşte rıhtımın iki metre altında kalıyor. Tekne iskeleye doğru abandıkça neredeyse punteller eğilecek. Ma yelkenlisi küçük tarafımızdaki boşluğa aborda olmuştu. Mehmet botla gidip yandan bir demir attı. İş bitince biz de kendi demirimizi verdik, götürüp onu da 50 metre açığa attı. Demirin ucuna bağlı halatın boşunu alıp vasattaki koçboynuzuna volta ettik. Tekne biraz rahatladı. Artık eskisi gibi rıhtıma yaslamıyor.

Tarifa Avrupa kıtasının en güneyindeki yerleşim alanıymış. Buradan sonrası Afrika... Beyaz boyalı iki, üç katlı taş evler daracık sokakların iki yanına bitişik nizamda sıralanmış. Çiçek saksılarının süslediği küçücük balkonları narin kıvrımlar yaparak eğilip bükülen demir korkuluklar çevreliyor. Böyle dar ve sessiz sokaklarda yürümek bana nedense hüznün verir. Bazen aralık kalmış bir kapıdan renkli sarmaşıkların çevrelediği iç avlular görülüyor. Sanki kendim oturacaktım gibi, sıcak yaz günleri kim bilir ne kadar serin oluyordur, diye düşünerek seviniyorum. Yürümeye devam ediyoruz. Kemerli kapılar, pencerelerin üstündeki ahşap kafesler, kapı girişlerindeki ve merdiven kenarlarındaki çini süslemeler, bazı balkon korkuluklarının arabesk dikmeleri bu topraklarda uzun yıllar hüküm sürmüş Endülüs uygarlığının izleri olarak karşımıza çıkıyor.

Tarifa'dan sonra boğazın Afrika yakasındaki Tanca'ya geçiyoruz.

ŞARAP KÜLTÜRÜ

Tarifadan sonra boğazın Afrika yakasındaki Tanca'ya geçeceğiz. Yola çıkacağımız günün sabahı erkenden kalkıp eksiklerimizi tamamlamak üzere süpermarketin yolunu tutuyoruz. Tanca'da şarabın pahalı olduğunu tahmin ediyoruz. Bu yüzden şarap stokumuzu buradan yapmak akıllıca olacak. Çünkü İspanya'da şarap çok ucuz. Bir şişe gazoz fiyatına, aynı miktarda şarap almak mümkün. Sibel peynir ve makarna raflarını dolaşırken ben de şarap reyonuna yöneliyorum.

Market yeni açılmış olduğundan raflar ağzına kadar dolu. Renk renk, boy boy şişeler neredeyse tavana kadar sıralanmış. Övünmek gibi olmasın ama ben şaraptan anlıyorum. Ne de olsa okul yıllarında bir hayli tahsilini yapmıştık. Sonunda aradığımı buluyorum.

Üzerinde 'Don Simon' yazan bu şarap diğerleri gibi cam şişede değil. Bir litrelik karton kutular içinde piyasaya arz edilmiş. Fiyatı 0.89 Euro, fena sayılmaz. Yan raftaki mineralli sular, yani bildiğimiz sodalar bile bundan daha pahalı. Bu şarabı daha önce Ma yelkenlisinde

görmüş, test etmek üzere bir kutu da biz almıştık. Netice mükemmel çıkmıştı. Kimileri şarabı içmeden önce ışığı tutup rengine bakar, sonra koklar, daha sonra gargara yapıyor gibi ağızda çalkalar ve nihayet yutar. Tabii ki herkesin şarap kültürü o kadar kuvvetli olmayabilir. Bilmemek ayıp değildir. Bilgisi zayıf olanlar ne yaparlar, ancak bu kadar işlemiden sonra şarabın kalitesini anlayabiliyorlar!

ŞARABIN İYİSİ

Bir gün bir arkadaşımın Fenerbahçe'deki teknesine misafir olmuştum. Orhan adlı bu arkadaşım yeni evlendiği eşiyile birlikte şarap içme kursuna gidiyormuş. O akşam bana şarap tatmanın inceliklerini anlattı. Doğrusu söyledikleri pek aklıma yatmamıştı, ama misafir olduğum için sesimi çıkarmamıştım.

Biz öyle her şarabı tekneye sokmayız. Ne yazık ki bunları kurslarda öğretmiyorlar. Bu Don Simon'ları ilk önce kutusundan dolayı gözüm tutmuştu. Bir kere cam olmadığı için kırılma tehlikesi yok. Üstelik dört köşe, stok yapılan yerde yer kaybına neden olmaz. Şarap kutunun içindeki dışı alüminyumlu bir tulumun içine doldurulmuş. Kutunun dibindeki

musluğa basınca akıyor.

İçindeki şarap bitince bu tulumu başka amaçlar için de kullanabiliriz; istersek içine hava üfleyp yastık yaparız veya sisli havalarda radar reflektörü niyetine direğe basabiliriz ya da torbayı makasla keserek türlü şekillerde rapalalar yapıp balık tutarız.

Göz testinden sonra damak testi de yapmıştım. Onu da başarıyla geçmişti. Öyle bir şaraptı ki, gerekirse kutusu gibi içi de başka amaçlar için kullanılabilirdi. Mesela teknede sirke mi bitti, salatının üzerine gezdirilebilirdi. Marifetleri bununla da bitmiyordu. Malum, rutubetli ortamdan dolayı teknelerdeki alet edevat sık sık paslanır, sıkışır. Pahalı ilaçlar, spreyler püskürterek bunları açmaya uğraşırız. Hâlbuki sıkışan aletin üzerine yarım bardak Don Simon döküp bir gece bekletmek yeterli. Alet sabaha kadar gıcır gıcır yepyeni oluyor. Haspanın içimi de pek hoş, daha bir kutuyu bitirmeden insanı olgunlaştırıyor. Üstelik sadece 2 TL... Daha ne olsun... Rafta ne kadar kutu varsa hepsini toplayıp market arabasına doldurdum.

AFRİKA'YA DOĞRU

Cebelitarık Boğazı'nda çok kuvvetli anafolar oluşabiliyor. Küçük bir tekneyi kuvvetli bir fırtınaya tutulmuşçasına etkileyebilecek güçlü anafoların sebebi akıntılar. Boğazda doğuya doğru akan bir yüzey akıntısı mevcut... Atlantik Okyanusu'nun az tuzlu suları devamlı olarak Akdeniz'e doğru akıyor. Bu daimi akıntıya ek olarak bir de gel-git akıntıları var. Gel-git akıntıları yüksek veya alçak sudan üç saat önce başlıyor.

Boğazı okyanusa veya Akdeniz'e doğru geçecek teknelerin akıntı hesaplarına iyi çalışmaları gerekiyor. Bizim gibi diklemesine geçecek tekneler içinse yapılacak fazla bir şey yok. Akıntılardan biri uygunsa, diğeri ters olacağından uygun rüzgârı bulunca beklemeden yola çıkmak tek seçenek. Boğazı geçerken şansımıza anafolarla karşılaşmadık. Üstelik batıya doğru akan daimi akıntıyı da hissetmedik. Günlerdir doğudan esen fırtınanın ►

Yeşim Büber ve Sibel'le Tarifa'dayız...

rüzgârı akıntıyı zayıflatmış olsa gerek.

Öğleden sonra uzun mendireklerin arasından geçerek Tanca limanına giriyoruz. Yatlara ayrılan yer limanın batı köşesinde. Önümüzdeki Ma yelkenlisi bizden önce varıp yüzer iskeleye bağlanmış. Biz de onun üzerine aborda oluyoruz.

TANCA

Limanın içine herkesin girmesine izin verilmiyor. Önünde polislerin beklediği ana kapıdan çıkıp sağa dönünce kıpır kıpır canlı bir atmosfer etrafımızı sarıyor. Anlaşılan şehrin hayat damarları buradan başlıyor. Yeşim ve Mehmet'le birlikteyiz.

Yolun iki yanındaki salaş lokantalardan yükselen kızarmış balık ve tavuk kokularını içimize çekerek kalabalıkla birlikte yukarıya doğru yürüyoruz. Parke taşı döşeli yokuş eski şehrin, 'Medina'nın, içlerine doğru gidiyor. Katmer büfeleri, tütüncüler, keyf çubuğu satan tezgâhlar, önündeki çengellerde renkli kumaşlar, kilimler, heybeler, cibela denilen kukuletalı cübbeler sallanan dükkanlar, kaldırıma konmuş sandalyelerde bol şekerli nane çayları eşliğinde yoldan geçenlerin seyredildiği erkek kahvehaneleri arasından geçerek ilerliyoruz. Biraz sonra bir meydana ulaşıyoruz. Buradaki bir lokantada çorba içip biraz soluklanmaya karar veriyoruz.

Lokantacı dükkânının tek masasını elindeki yağlı paçavrayla silip bizi buyur ediyor. Biraz sonra ağzına kadar dolu kâseler içinde

çorbalarımız geliyor. Mis gibi kokan harira çorbasını kaşıklamaya başlıyoruz. Çorbacı çorbanın içinde gelen başparmağını beyazken grilemiş önlüğüne siliyor, bir yandan da tek masalı lokantası hakkında bilgi veriyor.

Meydandaki hareketliliği izlerken kendimi uzun zamandır olmadığı kadar iyi hissettiğimi fark ediyorum. Bunu söyleyince diğerleri de bana katılıyor. Hep beraber meydana yürüyen,

Cebelitarık Boğazı'nda, küçük bir tekneyi kuvvetli bir fırtınaya tutulmuşçasına etkileyebilecek güçte anaforlar oluşabiliyor.

birbirleriyle konuşan, şakalaşan, sırtında yük taşıyan, yere tüküren, bir şeyler satmaya çalışan insanları seyrediyoruz. Sonra Mehmet konuşuyor. "Burası hakiki bir yer, insanlar kendileri gibiler" diyor.

Mehmet uzun yıllar Avrupa'nın büyük şehirlerinde yaşamış. Konuşmaya devam ediyor "Londra'da veya Avrupa şehirlerinde kendimi film setinde gibi hissedirdim. Oyuncular da genellikle caddelerde, meydanlarda yürüyen insanlar olurdu. O insanlar bana hep kendileri gibi değillermiş, rol yapıyorlarmış gibi gelirdi. Üstelik çok kötü oynadıklarını düşünürdüm. Burada ise hayat gerçekten olduğu gibi, insanlar rol filan yapmıyor."

Fa'sta kaldığımız uzunca süre içinde bu güzel ülkeyi ve insanlarını daha yakından tanıyoruz. Tanıdıkça da onları daha çok seviyoruz. **MBY**

Tanca'da limanın içine herkesin girmesine izin verilmiyor.